

Ještě silnější román než *Všichni ptáci na nebi*; příběh, který obstojí vedle takových klasických děl, jako jsou *Levá ruka tmy* Ursuly Le Guinové, *Duna* Franka Herberta a *Hyperion* Dana Simmonse.

BOOKLIST

CHARLIE JANE ANDERSOVÁ MĚSTO UPROSTŘED NOCI

HOST

CHARLIE
JANE
ANDERSOVÁ
**MĚSTO
UPROSTŘED
NOCI**

BRNO 2019

The City in the Middle of the Night
Copyright © 2018 by Charlie Jane Anders
All rights reserved
Translation © Filip Drlík, 2019
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2019
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-0198-4 (PDF)
ISBN 978-80-275-0199-1 (ePUB)
ISBN 978-80-275-0200-4 (MobiPocket)

MÁMĚ,
KTERÁ MĚ NAUČILA VŠE O KOLONIALISMU,

A TÁTOVI,
KTERÝ MĚ POUČIL O LIDSKÉ POVAZE.

POZNÁMKA PŮVODNÍHO PŘEKLADATELE

Tento rukopis byl přeložen z původní xiosfantštiny a argelanštiny do vrcholné angličtiny, což je řeč, „kterou všichni umějí číst, ale nikdo napříč několika světy a prostorovými uzly jí nemluví,“ jak podotýká Jthkyklakno [ref. 2327.288]. Tento počin skýtal řadu výzev, zejména obtížné byly části „Úst“, ale vzhledem k tomu, jak obrovský zájem o tyto dokumenty byl a jak mnoho dezinformací kolovalo ohledně jejich obsahu, seriózní pokus o čistý překlad se ukázal být nezbytný. Navzdory všem zjevným fabulacím a polopравdám v obou vyprávěních jde stále o nejvěrnější dostupné zdroje ohledně původu nové formy lidského poddruhu. Linghathy a další kritici zdroje odsuzují jako mytokratické pseudorámce a hybridy vnímají jako výsledek reakce na extrémní tlak prostředí, jako určitý projev evolučního přizpůsobení. Tyto texty takové teorie tedy nepochybně komplikují, a pravděpodobně dokonce i podvracejí. Poznámka: V případech, kdy se osadníci Ledna rozhodli použít zastaralé pozemské pojmy pro běžné věci a stejně tak místní flóru a faunu, jsem se vše pokusil převést do vrcholné angličtiny co nejvěrněji. (Proto se v textu vyskytují výrazy jako „rádio“, „kamion“, „pager“, „krokodýl“, „kočka“, „bizon“ a tak podobně.) Názvy a vlastní jména byly také standardizovány, pokud to bylo možné (např. Sofie, Bianka, Reynold atd.). Pro glosář xiosfantských a argelanských pojmů a běžných názvů viz Nuxhaven [ref. 11819.99]. Budu rád, když se podělíte o zpětnou vazbu prostřednictvím obvyklých kanálů.

POZNÁMKA PŘEKLADATELE

Při převodu z vrcholné angličtiny byl použit soubor translatologických přístupů k překladu z angličtiny do češtiny běžně používaných v druhém desetiletí dvacátého prvního století. Z toho důvodu byla vlastní jména a jména postav převáděna foneticky, pokud to bylo možné (a vhodné). Pojmy vycházející z lednových realii byly vystihnuty co nejvěrnějšími českými popisy a ekvivalenty navozujícími stejnou obraznost a sentiment.

PRVNÍ ČÁST

SOFIE

předtím

I

Bianka jde proti mně pod příliš jasnou oblohou. Doběla rozpalené šero vytváří svatozář z jejích rozevlátých jemných černých vlasů. Dívá se pod sebe a ošívá se, jako kdyby se dohadovala sama se sebou, ale pak zvedne hlavu a zahlédne mě, usměje se očima a pak i ústy. Tahle chvilka, kdy mě pozná, alchymie pohledu, je tak intenzivní, že všechno ostatní působí jen jako paobraz. Bianka dorazí ke Třídě, kde stojím já, a směje se nějakému vtipu, o který se se mnou chystá podělit.

Když potom spolu jdeme zpátky do kampusu, kolem nohou nám proletí ozdoba z tmavého kdouloňového listí, kterou někdo zavěsil na dveře při nějaké nedávné oslavě. Devět seschlých stonků odcupitá pryč jako malinké nožičky.

Ležím v našem tmavém pokoji na kolejích, jsem vzhůru a poslouchám Biančin dech ozývající se z protější pryčny. Pak uslyším její hlas.

„Sofie?“

Je po večerce a zvuk jejího hlasu mě tak vyleká, že sletím z lůžka a dopadnu schoulená na podlahu. Bianka se na svojí palandě zahihňá a já si masíruju naraženou kostrč. Čekám, že dovnitř každou chvíli vtrhne nějaká autorita, třeba některý z proktorů, a zpraží nás pohledem za rušení klidu. Člověk, který nemůže spát v době, kdy spí všichni ostatní, snad ani není člověk.

„Sofie! Nic se neděje,“ uklidňuje mě Bianka. „Chtěla jsem se tě jen na něco zeptat. Teď už si ani nepamatuju na co.“ Potom se přestane smát, protože si uvědomí, že mně to legrační nepřipadá. „Neboj se, žádný malér mít nebudeš. Slibuju. Víš, nemůžeme se tu přece nic naučit, když tu a tam nepoužijeme vlastní hlavu, ne?“

Nějaké pravidlo, co jsme se naučily, když jsme byly ještě úplně malé, nás přece nemůže držet na uzdě věčně.“

Když se za mnou Bianka nastěhovala jako nová spolubydlící, schovávala jsem se před ní, jak to jen šlo. Zalézala jsem do stísněného prostoru nad prádelníkem v prádelně v boční místnosti, hned vedle širokých máčecích nádrží, které tady ostatní používají místo záchodu. Bianka byla smršť zběsilých gest a smíchu, která dokázala vnést barvu do každé místnosti. Když si se mnou začala povídat, myslela jsem, že je jí jenom líto té strašlivě stydlivé holky z odvrácené strany města a že ji budu prostě muset ignorovat, dokud to nevzdá.

Nevzdala to.

Prohlížím si Biančinu siluetu a zvedám se ze země. „Ale vždyť ty taky dodržuješ pravidla,“ říkám jí. „Třeba bys teď v tuhle dobu nikdy nevyšla ven na ulici. Nejspíš bys mohla. Mohla by ses odtud vyplížit ven na ulici a Večerní hlídky by tě vůbec nemusely chytit. Ale neuděláš to, protože ti záleží na pravidlech.“

„No jo, a ani nepobíhám nahatá po ulici během Chvilky rozjímání,“ směje se Bianka. „Ale co je špatného na troše povídání po večerce, no ne?“

Díky Biance mám pocit, že jsme zrovna vystoupily z prvního transportéru vyslaného z mateřské lodi a že před námi leží úplně nový svět, který si můžeme zařídit, jak samy chceme.

Už jako malá jsem nedokázala spát ve správnou dobu zároveň se všemi ostatními. Když jsem si myslela, že je můj bratr Tom vzhůru, občas jsem na něj šeptem zkoušela mluvit. Jinak jsem se ale zabavovala konáním malinkých dobrých skutků pro svou spící rodinu. Třeba jsem opravila rozbitý okulár nebo položila papuče bratrovi k posteli, kde je jeho nohy po probuzení najdou nejspíš nejlépe. Ale ze tmy se nakonec většinou vynořila otcova paže, chytila mě za rameno, tak pevně ho stiskla, až mi málem přestala proudit krev do ruky, a držela mě, dokud jsem přes zaťaté zuby nezačala kňourat. Když se potom roztáhly žaluzie a mdlé skorosvětlo opět naplnilo náš domov, otec se na mě rozkřičel a svým zářivě rudým obličejem překryl celý svět.

Ve tmě má všechno jiný tvar. Ostře hraný jsou ostřejší, zdi vzdálenější, křehké předměty náchylnější k převrácení. Když

jsme dřív spali všichni na jednom velkém lůžku, probouzela jsem se vedle ostatních členů rodiny a představovala si, že bych sama mohla změnit tvar.

Bianka našla další knihu. V úplně nejdlehlší části školní knihovny, na jedné ze zaprášených prohnitých polic, které se skrývají pod vrstvou rozbité kolonistické techniky a cárů starodávného oblečení. Tahle konkrétní kniha je špehýrka do minulosti, do skutečné minulosti, kdy Osadníci zakladatelé přistáli na planetě, která je vždycky otočená jednou stranou ke slunci, a netušili, jak si s tím mají poradit. „Přesně o tom historie je,“ říká Bianka, „je to proces přeměny idiotů na vizionáře.“

My dvě se potom jdeme projít do srdce mírné oblasti města, kolem hrubých zlatých pilířů Paláce. Vdechujeme vůně nóbl trhu, kde se mi Bianka vždycky snaží koupit lepší boty.

Bianka neustále čte a hltá každou stránku, jako kdyby se bála, že jí vypadnou oči z důlků dřív, než se dostane na konec. Nikdy ale nečte nic z toho, co nám zadávají v hodinách. „Přišla jsem se sem učit, ne studovat.“ Svírá přitom rty a její útlý kostnatý obličej tak vypadá dokonalejší.

Jsme spolubydlící už nějakou dobu, ale tyhle její řeči mě pořád znervózňují. Pořád se zoufale snažím dokázat, že si tady zasloužím být, přestože jsem udělala všechny testy a dostala stipendium. Sedím nad každým zadaným textem a čtu ho třikrát, dokud se mi před očima nezačne rozmazávat krystalický povrch. Je ale poznat na první pohled, že jsem vetřelec — podle oblečení, vlasů, obličeje —, když už si mě tedy někdo všimne.

„Ty jsi tady jediná, kdo na to musel tak dřít,“ říká mi Bianka. „Nikdo sem nepatří ani z poloviny tak moc jako ty.“ Potom se vrátí k předchozímu tématu a řekne mi, že Zakladatelé byli břídilové, zrovna když procházíme kolem obrovské bronzové sochy Jonáše pózujícího ve svém skafandru, s jednou vítězoslavně zdviženou rukou. Na Jonášových ramenech se lesknou ranní paprsky, jako kdyby pořád žhnula od spravedlivé dekontaminační pece.

Bianka si občas obléká šaty z duhových okvětních lístků nebo fialového saténu a mizí někam s několika dalšími lidmi z kolejí. Vždycky je totiž někde nějaký večírek nebo hostina, které se nutně musí zúčastnit, aby si hýčkala svoje postavení mezi elitou města. Stojí ve dveřích, siluetou připomíná nůž postavený čepelí nahoru, a usměje se na mě. „Budu zpátky, než se naděješ.“ Až do toho dne, kdy se zatáhnou rolety a rozezní se zvony ohlašující večerku, a já jsem přitom v našem pokoji pořád sama. Krčím se v šeru, na spánek nedokážu ani pomyslet a přemýšlím, jestli je Bianka v pořádku.

Když se pak rolety vytáhnou, Bianka vejde do našeho pokoje na kolejích a posadí se na svoje lůžko. „Večírek se protáhl tak dlouho, že bych se do večerky nestihla vrátit,“ vysvětluje. „Musela jsem přespat u hostitelů doma.“

„Jsem tak ráda, že jsi v pořádku, tak moc jsem se bála, že —“ spustím, ale potom si povšimnu, že Bianka zhrouceně sedí, předkloněná a s tváří v dlaních. Její nejnovější šaty vyrobené ze stříbrných vláken, která se vlní jako moře světla, má nahrnuté u boků.

„Když já jenom... já vždycky jenom hraju roli, která se ode mě očekává. Jsem falešná.“ Zachvějí se jí ramena. „Občas se bojím, že mě všichni mají přečtenou, ale možná že ne, a to je snad ještě horší.“

Při pohledu na sklíčenou Bianku cítím, jak taju, jako kdyby se moje kosti proměnily v křídu. Posadím se vedle ní, opatrně, abych jí nezmuchlala šaty. Má tak štíhlý a elegantní krk.

Ani jedna z nás nemluví. Já ticho přerušovat neumím.

„Proč ty se se mnou vůbec chceš kamarádít?“ řekne.

Vstanu a přinesu zvenku z chodby konvici a chvíli nato už nalévám čaj do hrnku, který Biance vtisknu do rukou. „Zahřej se,“ řeknu mírně. Bianka přikývne a pořádně se napije trpkého nápoje, pak si dlouze povzdechne, jako kdyby si uvědomila, že je zpátky tam, kam patří. Konvici si v jednom kuse přivlastňujeme a odnášíme do svého pokoje, protože ji skoro nikdo jiný nepoužívá, ale když jsme potom pryč, nějaká nenechavka se nám vždycky vkrade do pokoje a navrátí květovanou kouli

do společné místnosti, kam technicky vzato patří. „Zahřej se,“ zopakují.

Sotva Bianka dopije čaj, už poskakuje na posteli a vtipkuje. A já si uvědomím, že jsem jí vůbec neodpověděla na otázku, proč se s ní vlastně chci kamarádit.

Sedíme v Zónovém domě, na našem obvyklém místě ve tmavém koutě pod schodištěm, který je cítit kvašenými houbami. Ragtimová kapela nahoře hraje na citeru a křídlovku, vyluzuje dlouhé disonantní tóny a lidé probírají poslední fotbalový zápas, který proběhl na novém hřišti v Severní pustině. Bianka se mě zeptá, proč jsem se rozhodla být první z rodiny — a vlastně dokonce i z celé čtvrti —, kdo půjde na Gymnázium. Proč jsem se nespokojila se střední všeobecnou školou, neusadila se a nenastoupila do učení jako všichni ostatní.

Sleduje mě širokýma hnědýma očima, jako kdyby před ní sedělo Sofii víc a ona se bavila jejich smířováním.

Nesnáším, když se mě ostatní ptají na osobní věci, ale když se ptá Bianka, po celé pokožce se mi rozlévá vlna potěšení. Neptá se jen ze slušnosti a ani svou otázku nemíní jako zákeřný nožík, kterým by mě v nestřežené chvíli podřízla.

„Vždycky jsem si myslela, že si najdu nějaké řemeslo, jako ostatní spolužáci,“ řeknu nakonec. „Ale oni pak chtěli, abych se provdala. Na střední jsem se kamarádila s jedním klukem, jmenoval se Marek. My dva jsme spolu jen tak postávali a sledovali všechny kolem a skoro jsme spolu nepromluvíli. Lidi nás viděli spolu a rozhodli se, že Marek se stane mým manželem. Měli pořád nějaké narážky, mrkali na nás nebo zpívali jednu hnusnou písničku. Při pomýšlení, že by mě jeho ruce jen tak *vlastnily*, se mi chtělo zvracet. Kdykoli jsem potom Marka zahlédla, hned jsem utekla. Ale oni mi pak řekli, že musím začít navštěvovat párovací setkání, abych si našla jiného manžela. Řekli mi: *Vždycky přijde čas na to se vdávat a mít děti, stejně jako přichází čas na spánek a čas na práci.*“

Bianka přilije tmavou vodu do plechového poháru. „Jo, takové věci oni říkají vždycky. Nebo taky: ‚Dbej na zvony, ať víš, kde je tvoje místo.‘ Tohle město je strašné! Všichni musejí dělat všechno ve stejnou dobu jako všichni ostatní.“ Zasměje se.

„*Nebyla jsem připravená.*“ Svírá se mi krk tak, že chraptím. „V době, kdy začali mluvit o vdávání a manželství, mě teta Irma navštívila teprve zhruba dvacetkrát.“

„Teta Irma?“ ptá se Bianka. „Myslíš menstruaci?“

Zčervenám tak silně, až mě z toho začne svědit hlava.

„Ano. No dobře. Dostala jsem menstruaci. Ale zjistila jsem, že kdybych se dostala na některou z těch nejlepších univerzit, jako je Gymnázium, mohla bych získat odklad na manželskou povinnost. A tak se ze mě stala nejlepší studentka. Nabíflovala jsem se všechny učebnice. Našla jsem si skříš, kde jsem se pod takovým světýlkem vždycky učila až do večerky.“

Bianka na mě upřeně hledí s nakrčeným čelem a našpulenými tenkými rty. Schoulím se na křesle, abych se ochránila před sarkastickou poznámkou, která může záhy přijít. Ona ale jenom zakrouťí hlavou. „Vzala jsi svůj život do vlastních rukou. Přechytračila jsi systém. To je úžasné.“

Napiju se ze svého poháru a zkouším v její tváři najít sebe-menší známku opovržení nebo výsměchu. „To si opravdu myslíš?“

„Všichni ostatní na Gymnáziu jsou jako já,“ řekne Bianka a má tím na mysli děti z mírného pásma — nebo, lépe řečeno, z nad-standardních společenských poměrů. Když její rodiče umřeli, byla ještě malá, a tak potom vyrůstala v prestižních jeslích, kde ji připravovali na budoucí vůdčí roli. „My všichni jsme šli na Gymnázium, protože se to od nás očekávalo. Abychom školu absolvovali, nastoupili na místa ve vládě nebo průmyslu a dál udržovali při životě tuhle zatuchlou mašinérii. Ale ty ne. Ty jsi výjimečná.“

Já se za výjimečnou nepovažuji. Považuji se za neviditelnou.

Bianka objedná pár slaných křupavých buchet připravených v páře, které se musejí jíst speciálním háčkem a nejdřív z levé strany. Když jsem ji jedla poprvé, udělala jsem z ní na stole před desítkou dalších studentů v jídelně Gymnázia rozmáčený koláč. Bianka se potom posadila vedle mě na lavičku a tiše mi vysvětlila, jak na to. Kdykoli se na podobnou buchtu podívám, prožiju si to ponížení znovu.

Během jídla se mě Bianka zeptá, jaké to bylo vyrůstat na tmavé straně města, na té strmé dlážděné ulici vedoucí do hlubšího stínu, kde proudí výpary z koželužny a mrazivý vítr noci.

Kde dovnitř po probuzení a vytažení rolet vniklo šedé světlo a člověka se zmocnila úzkost, protože si uvědomil, že ho v takové šedi čeká celý den práce nebo studia. Já ale o takových věcech nemluvím. Místo toho jí vyprávím dojemné příběhy o provázané a soudržné komunitě — o všech těch pouličních oslavách, lidech, kteří dokázali pomoci, když měl člověk problém.

V tlumeném světle pod schodištěm se na mě podívá. „Chtěla bych být víc jako ty. Chci bourat představy všech ostatních. Chci všechny překvapovat, dokud neumřou na překvapení.“ Nesměje se, ale oči jí září stejně, jako když vtipkuje. V jejích očích je víc světla než na celé široké obloze, pod kterou jsem vyrostla.

III

Svaz pokrokových studentů se schází ve sklepech a za spižírnamí. Obvykle nás bývá pět až patnáct a bavíme se o systémech společenského útisku. Bianka se předklání, aby lépe slyšela, obličej má sice schovaný za dlouhými černými vlasy, ale pohladí mě po ruce. Rozcuchaný kluk jménem Matěj mluví o obyčejných lidech, kteří tráví každý bdělý okamžik až do své smrti na farmách, v továrnách, čističce nebo elektrárně.

Potom se postaví Bianka a její hlas se rozezní tak jasně, jako kdybychom se všichni octli v jejím srdci a slyšeli ho tlouct. Oči má nalíčené fialovými a stříbrnými tóny a já z ní nikdy nechci spustit zrak.

„Pokud nám řídí spánek, patří jim i naše sny,“ řekne. „A pak už je snadné získat nadvládu nad celým naším životem.“

V Xiosfantu je všechno navrženo tak, abychom si uvědomovali proudění času, od kalendářů přes spouštění a vytahování rolet až po zvony bijící po celém městě. Všichni neustále mluví o povědomí o čase, což se může projevovat různě. Buď jednoduše — třeba když se snaží dostat domů na večeři dřív, než se ozve poslední úder zvonu před stažením rolet a koncem dalšího cyklu — nebo zásadně —, když člověk například projde kolem zrcadla a uvědomí si, že jeho obličej změnil tvar a že už najednou nevypadá jako dítě, ale jako žena.

Ve městě se ale nic změnit nemá.

Bianka řekne, že čas by měl lidi rozčilovat, ne uklidňovat. Naši předkové na Zemi mohli sledovat postup slunce na obzoru od východu po západ. Změna se jim doslova převálila nad hlavou. Pár takových slunečních cest a změnilo se i počasí, ze studenějšího na teplejší a zase na studenější. Díky tomu vědomí dokázali bojovat vši silou. Vždycky používali násilné metafory, jako třeba „Urvi dne“ nebo „Kuj železo, dokud je žhavé“.

„Čas pro nás není vězením,“ říká Bianka, „je to náš osvoboditel.“

Jásáme a luskáme prsty, dokud si nevzpomeneme, proč se scházíme v plesnivém sklepe za sudy s těstem na buchty — dopouštíme se smrtelného zločinu, vzpoury.

Po setkání mi Bianka v našem pokoji sděluje drby o Matějovi, klukovi, který mluvil před ní. „Trvalo mu celou věčnost, než se vymáčkł. A to chtěl jenom říct, že bychom měli být solidární s ostatními aktivistickými skupinami. Je to jeden z těch, co se rádi poslouchají. Ale zase má pěkné nohy.“

„Matěj je jenom nervózní,“ řeknu já. „Viděla jsem, jak se ošívá předtím, než má jít mluvit. Bojí se před tebou. Ty nevíš, jak těžké je občas mluvit před lidmi.“

Bianka se předkloní a dotkne se mého zápěstí. „Byla bys skvělá vůdkyně, kdybys jen vylezla ze svojí ulity.“ Pak se pořádně napije a řekne: „Vždycky se v lidech snažíš vidět to dobré. Možná máš ohledně Matěje pravdu. Zkusím ho příště trochu povzbudit.“

Jak dlouho už jsme s Biankou spolubydlíci? Občas mám pocit, že odjakživa, občas se mi ale zdá, jako bychom se sotva poznaly. Dost dlouho na to, abych znala její návyky, pravděpodobný význam každého jejího výrazu a gesta. V poslední době mě ale pořád překvapuje. Podle kalendáře je sedmého mariána po červeném, což znamená, že první semestr už je za polovinou. Když s Biankou nemluvím osobně, přemýšlím nad tím, co jí řeknu, až zase budeme spolu, a představuju si, co mi odpoví.

Naše nelegální hovory poslední dobou probíhají trochu odlišně. Když Bianka začne mluvit, přelezu si na její pryčnu, abych slyšela její šepot. Mumlá věty o škole a umění a co vlastně znamená být svobodná a její dech mě hřeje na obličeji.

Naše těla, její oblačně bledé a moje jako divoké slaměnky, se téměř dotýkají. A já skoro zapomenu, že se nemám chvět.

Všichni říkají, že dívky v mém věku normálně mívají silné přátelské vztahy s jinými dívkami. A běžně taky mívají pocit, že jde o něco víc.

Určitá dětinská ozvěna skutečné dospělé lásky a námluv. Člověk ale dobře pozná, kdy je načase opustit takové pošetilosti, stejně jako pozná, kdy je čas jíst a spát. Zavřu oči a představuji si, že až je otevřu, budu mít pod kontrolou všechny svoje pocity. Občas svírám víčka tak dlouho, až se mi skoro začnou dělat mžitky.

Pořád jsem si nezvykla na chvíle, kdy Bianka odchází na všechny ty honosné plesy a večere někde u Paláce. Vždycky vytáhne z útrob skříně nějaké lesklé šaty ušité z liánového hedvábí, které se na ní vlní s každým pohybem. Pak mě obejmě a slíbí, že na mě během výkonu své povinnosti v Citadele bude myslet. Poslední dobou občas bývá pryč i pár cyklů, ale vždycky se vrací ve zvláštní náladě, se svěšenými rameny.

Pak jednou Bianku nevidím delší dobu. Když se pak vrátím do našeho pokoje, sedí tam na posteli vedle Matěje, toho organizátora ze Svazu pokrokových studentů, co má hezké nohy. Drží se za ruce, ona má rozepnutých pár knoflíků na tunice, rozvázanou sukni a rozmazanou rtěnku. Matějovi na hřbetu ruky rostou husté chloupky.

Když je takhle přistihnu, Bianka se vůbec nepoleká, jen se zasměje a pokyne mi, ať se posadím na svoji postel. „Matěj stejně za chvilku musí jít. Bavili jsme se o solidaritě, jak ji udělat ještě, ehm, solidnější.“

Zasměje se a Matěj taky. Snažím se na ně nezírat, ale nemám kam uhnout očima.

Když pak Matěj odejde, Bianka se převalí na záda a řekne: „Mělas pravdu. Matěj je skvělý kluk. A vážně chce něco dokázat. Myslím, že by s ním mohla být zábava.“ V té chvíli jako by se mi jazyk rozpustil v puse a já musela polknout, co z něj zbylo. Svalím se na svoji pryčnu.

Bianka si všimne mého výrazu. „Není tak špatný. Přisahám! A už je to tak dlouho, co jsem s někým byla. Není dobré, když člověk zůstane dlouho sám. Mám takový pocit, že jsi nás dva pomohla dát dohromady, takže teď je načase najít kluka tobě.“

Zavrtím hlavou. „Žádného nechci.“

„Rozumím.“ Zvedne ruce. „O Markovi jsi mi říkala. Znělo to dost příšerně. Jsem si ale jistá, že se přes to přenesesh, až potkáš toho správného. Uvidíš sama.“ Biančiny oči jiskří bdělostí víc než kdy dřív, ale tváře má zalité ruměncem. Je duchem nepřítomná, vrtí se na lůžku a něco si pro sebe brouká. Přemýšlím, jestli jsem stejně nevypadala i já, když jsem si Bianku nakonec pustila k tělu. Byla jsem tak hloupá.

Jakmile si pomyslím, že už vím, co to se mnou je, vždycky se najde něco dalšího.

Pětice organizátorů Svazu pokrokových studentů sedí ve sklepe Zónového domu se džbánem ginu s mlékem a dělí se o svoje osobní příběhy.

Džbán a hrnky se kymácejí na nízkém stolku s nevyrovnanými nohama. Nejde o oficiální setkání, takže se neskrýváme tak hluboko a přítomní o politice mumlají jen v náznacích. Ale podle našich olivově zelených bund, jaké nosí kanalizační dělníci, a nahrubo upletených šál jde stejně poznat, že jsme volnomyšlenkáři. Ragtimová kapela o pár pater výš začne hrát pomalou, skoro pohřební verzi písně „Muž, který se doplazil do dne“.

Bianka se drží za ruku s Matějem, přímo před ostatními, a ti dva po sobě pořád pokukují. Jsem přesvědčená, že všichni cítí moji žárlivost, že v tomhle plesnivém sklepe visí jako mrak. Bianka se na mě zběžně usměje a její úsměv v sobě nese miliony nevyřčených vtípů pro zasvěcené.

Otočím se jinam a zahlédnu kužel světla, který dovnitř prochází okénkem nad našimi hlavami a dopadá na protější zeď. To okno nikdo nezakrývá, ani když se zatáhnou rolety, takže proužek slunečního světla je tady neustále a postupem času už dokázal na místě, kam dopadá, vysát všechnu barvu a oloupat omítku. Dokonce i na odhalených cihlách jsou hluboké ošklivé rýhy, které připomínají kráter po dopadu pradávného meteoru. Přemýšlím, jak dlouho to ještě bude trvat, než se zboří celá stěna.

Možná že když jednou promluvíím před skupinou, Bianka si mě zase bude všímat. Uvědomí si, že Matěj nemá co zajímavého říct a že její počáteční domněnky o něm byly pravdivé.

Otevru ústa, abych pronesla vtípek, který zaručeně nebude nikomu připadat vtipný, a nevšímám si horkosti, co mě vždycky

zaliže, když mluvím k cizím lidem nebo více než jednomu člověku zároveň. Nemělo by to být zas tak těžké, říkám si. Jeden vtip přece říct můžeš.

A jen co vyslovím první slabiku, po rozvrzaných schodech se dolů přihrnou policisté, rozmazaný proud tmavých uniforem, vlnitých rukávů a lesklých obličejových štítů.

Nesou zbraně — vysokofrekvenční repeatery, které jsem do té doby nikdy zblízka neviděla. Postaví se před naši skupinku.

Jejich velitel, menší muž se seržantskými výložkami a hrana-tou hlavou, na které nemá helmu, vejde jako poslední a osloví nás. Používá zdvořilé tvary sloves, ale vyslovuje je nevražlivě. „Nerád vás vyrušuji. Doneslo se k nám, že jeden z vás studentských radikálů ukradl z Gymnázia potravinové dolary. Bankovky jsou označené. Ten z vás, kdo je vzal, by se měl hned přiznat.“

Mluví dál, ale já ho skoro neslyším.

Vybaví se mi vzpomínka. Po cestě sem Bianka vklouzla v přízemí kolejí do pokladnice, chvíli nato vyšla ven a něco si dávala do kapsy. Pak si dělala legraci — že konečně může vůdcům revoluce koupit rundu.

„Vy rebelové. Vy ‚revolucionáři,‘“ vrčí seržant. „Vždycky se chováte, jako by pro vás neplatila stejná pravidla jako pro všechny ostatní.“

Podívám se na Bianku, která stojí vedle mě. Je ztuhlá a svírá dlaněmi opěrky židle. Její obličej se stahuje do sebe, nozdry má roztažené a ústa sevřená. Kdyby u ní v kapse našli potravinové dolary, byl by to konec její zářné budoucnosti.

Mohla by toho pro město a všechny znevýhodněné obyvatele udělat tak moc.

Tohle by mohlo navždycky uhasit jiskru v jejích očích.

Ale já? Já jsem neviditelná.

Strčím ruku Biance do kapsy a vezmu do prstů tři chladné proužky. Vytáhnu je a strčím si je do svých riflí, zrovna ve chvíli, kdy nás poldové začnou prohledávat.

„My nejsme žádná ‚skupina,‘“ zdržuje Bianka policajty. „Jsme jenom kamarádi, kteří se sem zašli napít. Tímhle nezákonným zásahem narušujete naše —“ Uprostřed věty zalapá po dechu, protože už ji prohledávají. Stojí celá ztuhlá před svou židlí a kymácí se.

Když u ní ukradenou hotovost nenajdou, Bianka ochabne. Téměř se zhroutí na židli. Potom se ale probere. Těká očima po místnosti. Z úst jí vycházejí hluboké sípavé nádechy a výdechy.

Pak policisté přejdou ke mně a já jen stihnu zatnout zadek, než jeden z nich najde kapsu, do které jsem schovala peníze.

„Co jsem vám říkal?“ směje se. V policajtově lesklém štítu vidím zkřivený odraz vyděšeného děvčete.

Bianka se na mě dívá a její obličej mění tvar, ústa jí ochabují, jak si pozvolna uvědomuje, co jsem udělala. Pokusí se promluvit, ale nevyjde z ní ani hláska. Do zarudlých očí se jí nahrnou slzy. Matěj ji zkusí obejmout a utěšit, ale ona ho setrese.

Bianka se pokusí předstoupit, nastavit svoje tělo mezi mě a policisty, ale váhá příliš dlouho. Dva muži mě už berou do rukou. Nevnímám skoro nic, jen svůj hlasitý dech a sílu jejich stisku na mých pažích.

Než se mi vrátí sluch, Bianka už se dokáže ovládnout a mluví se seržantem tónem hlasu, který má nacvičený a vyhrazený pro hovory s blbci v pozici moci. „No dobře. Peníze jste našli. Gratuluju. Jsem si ale jistá, že nikdo z nás netuší, jak se tam vzaly, včetně Sofie samotné. Ať je to ale, jak chce, tohle je interní záležitost Gymnázia. Můžete nás zavést za Proboštem a my to pak vyřešíme —“

„Tentokrát ne,“ řekne seržant. „Je načase, abyste vy ‚studentští radikálové‘ dostali za vyučenou. Jen tady chcete sedět a plkat o tom, jak zničíte všechno, co jsme vybudovali, jak mě připravíte o chleba. Jak těmi anarchistickými kravinami o chleba připravíte všechny ostatní. Nemůžete si dělat, co se vám zachce, jenom proto, že jste chytří.“

Policajti mě chytí v podpažích, jsou dva a vlečou mě po rozvrzaném schodišti, pod kterým sedáváme s Biankou.

Snažím se postavit, ale jen nohama drhnu po podlaze.

„Vždyť je to jen pár podělaných potravinových dolarů!“ Bianka už křičí a chraptí. Ostatní Pokrokoví studenti pořád bez hnutí sedí na židlích. „Přiveďte ji zpátky! Tohle je strašný omyl. Ona nic neudělala, je to dobrý člověk, možná jediný dobrý člověk, a já... Přestaňte! Prosím!“ Biančin obličej je rudý, lesklý od slz, chytá seržanta za rukáv a svírá ho, dokud ji neodstrčí.

Muži s mléčnými obličejovými štíty mě vlečou nahoru po schodišti, pořád silně svírají moje podpaží a odírají mi kůži. A vším tím kopáním a svíjením si jen způsobuju další modřiny.

„Nemůžete ji odvést!“ Biančin výkřik vychází z celého jejího těla. Když se na ni podívám naposledy, vidím brečící, roztřesenou, běsnící šmouhu černých vlasů a zaťatých pěstí. „Ona nepatří k vám, patří ke mně. Nic neudělala. Přiveďte ji zpátky!“

Potom mě vyvlečou až nahoru a na ulici.

Poldové mě dál táhnou za paže a nenechají mě jít mezi nimi, takže jen pajdám po dlážděné zemi a snažím se najít jakoukoli oporu. Schválně mě vedou tak hlučně. I když se snažím nekřičet, stejně se seběhne dav. Dělníci, učitelé, spolužáci z Gymnázia. Daniel, se kterým chodím na hodiny chemie, po mně hodí špinavý obal od jídla a mine.

Ruce v mých podpažích mě vyvracejí dozadu, takže vidím jen oblohu, která je stejně mléčná a jednolitá jako vždycky. Jako obrovská utiskující kopule z perleti. Do výhledu mi občas zaplují přílby policajtů a já v nich vždycky vidím částečný odraz vlastního obličeje, zubů kousajících vzduch. Když dorazíme ke Třídě, slyším houkání a zvednu hlavu dost na to, abych v odrazu obřích skleněných stěn nákupního centra viděla shromážděný dav.

Moje uši se naplní hlukem, ale pořád slyším svůj dech, nepatrné sípavé zvuky.

Dorazíme k menší policejní dodávce. Ruce mě hodí dozadu do prostoru obstaveného klecí. Jedou pomalu, jako při přehlídce. Dívám se, jak projíždíme kolem Paláce a náměstí Zakladatelů. Nad námi se tyčí útlé pískovcové domy s vysokými podkrovními a obloha si mezitím vrstvu po vrstvě navléká svůj háv.

Projíždíme kolem hlavního tržiště a lidé zvedají hlavu od zeleniny a zírají na nás. Další houkání a k tomu i čísi křik. Mám pocit, jako by se to všechno dělo někomu jinému někde hodně daleko, jako by se moje amygdala proměnila ve speciální zkreslovací čočku.

V duchu se připravuju na chvíli, kdy vjedeme do boční uličky, kde mě předají na policejní stanici a zavalí mě otázkami o podvratných organizacích. Představuju si, jak se bude tvářit můj otec a bratr, až se to dozví. Ani s jedním jsem tak dlouho nemluvila.

Potom ale projedeme kolem stanice i vězení, zatvářím se zmateně a poldové se tomu smějí. Před námi je ještě jedna kancelář magistrátu, ale nezpomalíme ani před tou.

Seržant si ze sedadla spolujezdce všimne, že zírám z okna, a zachechtá se.

„Kdepak. Na tebe nikdo svým časem plýtvat nebude.“

Potom projedeme kolem pěstebních kol, které mi zaplní celý výhled — obrovské kamenné stavby, každá velká jako Palác, které vystupují ze země. Tisíc příček se pomalu pohybuje a otáčí plodiny ze stínu do nepřímého slunce a zpátky. Každou chvíli kus kola zastíní půl nebe.

Potom přicházejí Velké oblouky a v nich rytiny krokodýlů objímajících tygry a zlatou kouli mezi nimi. Ty rytiny jsem dřív milovala.

Kamkoli se pohneme, lidé si ukazují na nevděčné děcko, které se odvážilo zpochybnit systém pečující o každého obyvatele. Jako bych se holýma rukama sama pokoušela strhnout pěstební kola. Pořád mám pocit, že jsem někde jinde a sleduju všechno dění shora.

Třída se rozštěpí do pěti nesouměrných ulic tvořících klín labyrintu. Vydáme se tou prostřední a vjedeme do tmavé strany města.

Všechno se přebarví do té šedi, kterou si pamatuju z dětství, a výhled ze zamřížovaného okna se zaplní továrními věžemi a bytovými domy. Kolem se loudají kanalizační a stavební dělníci v kombinézách, většina z nich jen zakroučí hlavou a odvrátí oči.

Jeden, možná dva na auto plivnou, ale není vůbec jasné, jestli plivou na policisty, nebo na mě.

Už vím, kam jedeme, a přiřzene se všechen ten strach, který jsem si doteď držela od těla Zrychlí se mi dech a začnu dělat hluk, bušit pažemi a nohama do klece uvnitř dodávky.

Strach mi zaplavuje vnitřnosti, dusí mě a já ho nedokážu snášet, musím se dostat ven, a tak dál kopu do pletiva. Seržant se zasměje a podívá se na svou časomíru, jako kdyby se předtím vsadil, jak dlouho mi bude trvat, než začnu vyšilovat.

Musím pryč, ale nemůžu utéct.

Klec je postavená pro mnohem silnější nohy, než jsou ty moje, a já ani nedokážu popadnout dost dechu na to, abych křičela, i kdybych chtěla. Už vidím vnější opevnění Xiosfantu a taky svah Staré matky, hory, která město chrání před nocí. Obloha u ní má barvu

mokré hlíny. Domy s břidlicovými střechami, továrny a skladiště na konci Králíkáren se zdánlivě choulí k sobě před zimou.

Možná že se na poslední chvíli smilují. Možná mě jen vystraší na celý život. Mohli by mě vystrčit ven z dodávky na kraji města a nechat mě odejít s výstrahou.

Ale když dorazíme k veliké zpevněné zdi, jeden ze strážníků v přílbě vyloví velký klíč a odemkne tlustou kovovou bránu. Ta se skřípavě, znaveně otevře. Za zápěstí mě vytáhnou z klece, já se převážím a upadnu na koleno. Seržant mě prostrčí průchodem mezi šerem a skutečnou nocí a pak pokyne dvěma nejbližším strážníkům, ať se mě chopí. Dva urostlí muži mě berou každý za jeden loket a vlečou mě za dveře do nejstudenějšího vzduchu, jaký jsem kdy cítila.

Stará matka se nad námi vypíná jako obří tmavý zub oproti černé obloze.

Pořád mám na sobě svoje ležerní oblečení. Džíny vyrobené z tenké směsi konopí a vlny, dlouhou košili pod pas a sukni přišpendlenou kolem kotníků. K tomu lehké pletené sandály. Zima přicházející od úbočí hory se do mě zakousne. Policisté na sobě mají vycpané uniformy, tlusté rukavice, těžké boty a ochranné přilby.

Strážníci mě vedou dál a kývají na mě zbraněmi, dokud s vypětím sil se zmrzlýma rukama a chodidly nevyšplhám po strmém srázu. Nevidím, kam jdeme, a zhruba po každém metru zakopnu a dopadnu na dlaně. Párkrát téměř ztratím rovnováhu a málem spadnu dozadu. Kopou mě do nohy, dokud se zase nevydám dál.

Do mozku plného paniky se prodere myšlenka — Bianka se nikdy ani nedozví, co se mi stalo.

Sápu se po skále, okopávám ji bosýma nohama, hledám úchyty a oporu pro chodidla a vede mě přitom jen čiré zoufalství.

Z noci se ozve pomalé zavytí, jako kdyby se krokodýlové už nemohli dočkat čerstvého masa. Možná že mě už nějakým způsobem vycítili.

Zhruba v půlce svahu to chci vzdát. Jaký má smysl škrábat se na vrchol? Z noci se nikdo nikdy nevrátí, až na vzácné výjimky těch, kteří přežijí loveckou výpravu. Když se ale zastavím, posadím se na malou římsu a pokusím se vzdorovitě podívat za sebe, policajti na mě namíří zbraně.

Zhluboka se nadechnu a otočím se zpět ke skalní stěně, protože se raději budu dál škrábat na vrchol hory a odřu si veškerou kůži na prstech a dlaních, než abych přijala smrt, kterou pro mě vybrali.

Jediné, co mě v té zmrzlé nicotě hřeje, je naděje, že Bianka je v pořádku. Bude mít život, jaký si zaslouží, a možná se jednou dostane dost vysoko na to, aby mohla změnit město. Po nějaké době na mě zapomene, ale třeba si v koutku srdce uchová vzpomínku na mě a ta ji možná přiměje udělat něco dobrého pro druhé. Můžu tady zemřít s vědomím, že Bianka bude úžasná. Snažím se namluvit sama sobě, že to stačí, že je to stejně dobré jako celý život po jejím boku.

Vítr mě zaštipá ve tvářích, oslepí mě a přinutí mě prolít víc slz, než si můžu dovolit.

Jdu dál, úplně mechanicky, pořád hledám úchyty a metr po metru se přitahuju výš. Přestávám vnímat, jako bych byla náměsíčná, a necítím ruce ani chodidla.

Když se ještě jednou přitáhnu a ocitnu se na vrcholku, polekám se.

Najdu si drobnou plošinku, kde můžu zastavit a vtáhnout do plic mrazivý vzduch. O deset metrů dál na vyvýšený útes dopadá proužek přímého slunečního světla. Dost žhavý na to, aby člověku hned popálil kůži. Dokonce už jen pohled na to jasné místo je příliš bolestivý.

Za mnou se táhne město, spící za tlustými roletami.

A za ním jasný obzor přetíná Mladý otec — menší, ohlazenější hora, která nás chrání před denním světlem.

Stojím na široké skalní římse, zadýchaná, a strkám si ruce do odřených podpaží, abych do nich dostala trochu citu. Poldové na mě vyštěknou. Chtějí se už vrátit do města, těší se, až si sami u krbu vypijí džbán ginu s mlékem. Popostrčí mě zbraněmi, a tak se otočím na druhou stranu hory.

Přede mnou... není nic. Noc se táhne donekonečna, je to místo, kam se nikdy nedostanou slunce a teplo. Tundru tam křižují ledovce a mrazivé bouře se proříznou čímkoli. Bouře a megafauna zabijí kohokoli, kdo se vydá za horu, pokud ho tedy dřív nedostane zima a dezorientovanost.

Policisté sehraně předstoupí a každý se do mě opře jednou rukou v rukavici. Pak se už řítím, kutálím do tak silné zimy, až se mi zdá, že se mi každou chvíli zastaví srdce.

Noční strana Staré matky mě tluč, bije do trupu a nohou. Snažím se něčeho zachytit, najít oporu pro nohy, ale pořád dokola přitom ztrácím rovnováhu, až se nakonec dovalím k prudkému srážu, hladké stěně pokryté ledem, který mi popálí už tak poničenou kůži na dlaních. Nevidím, jak daleko už jsem se dokutálela, co je pode mnou ani jak se vyhnout srážce se skalisky.

Snažím se oběma lokty odtlačit od skalní stěny, svíjím se a sahám rukama do prázdna, kde nacházím jenom ledový vítr. Pak už jen letím prázdnotou.

Přistanu na sněhové pokrývce, tak tvrdě, že mi to vyrazí dech a jsem nucená dusit se v mrazivém ovzduší. Celá záda a boky mi schvátí bolest a já si na chvíli pomyslím, že mám něco zlomeného. Ale přinutím se zvednout na jedno koleno, navzdory křečím, a nejhorší bolest odezní.

Horu, ze které jsem právě sletěla, vůbec nevidím. Přestávám cítit prsty na nohou i rukou, i obličej, plíce mě pálí a obrací se mi žaludek. Vítr je zase o něco úpornější a svým řevem přehlušuje všechny ostatní zvuky. Zvednu se a cítím v sobě jen temnou nicotu. Jsem v noci teprve chvíli, ale už mě začíná připravovat o život.

Všichni říkají, že když se člověk do téhle nevídané pustiny zahledí na příliš dlouho, zachvátí ho šílenství. Pokud tedy přežije. Ale já se tomu postavím čelem. Napřímím se, obejmou se kolem hrudníku a vyjdu do ledové pustiny s prudkým větrem v zádech. Postupuju s obtížemi dál bez sebemenšího ponětí, kam jdu.

Moje tělo se s něčím srazí. Cítím pevnou srst a pod ní ještě pevnější krunýř. Po obličejí mi přejede teplé chapadlo. Uvědomím si, že stojím jen pár centimetrů od plně vyvinutého krokodýla.

Je to samice a její obří přední klepeto je dost blízko na to, aby mi dokázala jedním ledabylým pohybem rozdrtit lebku. V nekončném popěvku větru zaslechnu tišší zvuk a bezpečně poznám, že krokodýlice otevírá širokou kruhovou tlamu plnou ostrých zubů, aby mě celou pozřela.